25.2.2015

NETTI ARKKI

1/ 2015

Elokuva- ja tv-tuotantojen tes on kompromissi
- Mikä on ATOT ? – Tanskalaisten draaman taju –
Sananvapaus terrorin jälkeen
– Leivontaa ja pyykinpesua alueilla

NettiArkki

on RTTL:n jäsentiedote joka ilmestyy painettujen Liiton Arkkien lomassa.

Päätoimittaja: Ari-Pekka Sirviö
aripekka.sirvio@gmail.com

Toimitussihteeri: Seppo Metso
seppo.metso@yle.fi
Puhelin: (09) 1480 3382, 040 519 049

Kannen kuva: Tomi Peurakoski - RTTL:n hallituksenvaihtoseminaarin osallistujat vierailulla Danske Radiossa.

Arkin sivuilla seikkaileva RTTL:n oma maskotti on Ylessä työskentelevän Sebastian Dahlströmin kynästä.

Pistä kalenteriin kevään vuosikokouspäivät :

NOT 13.3., YOT 14.3.

YMT 18.3., MOT 24.3, FAO 28.3.

RTTL:n kevätedustajakokous 23.4

.

Kuusikko (entinen Viisikko-) päivä 4.5**.**

Förtroendemän och stödpersoner

på Svenska Yle 2015- 2016

Svenska Yle har under de närmaste två åren två förtroendemän: Sebastian Bergholm (FaFi och Medieproduktion) och Markus Ekholm (Nyheter och sport + resten). Vi jobbar som ett arbetspar och vikarierar varandra vid behov.

Vi har har uppdaterat listan på stödpersoner.

Nyheter och Sport: Carina Bruun (Hreg), Carmela Walder (Östn), Monica Slotte (Västn), Nora Engström (Åbo) , Roger Källman (Öbotten), Offe Streng och Antonia Berg (Samhällsgruppen), Ann-Lis Fredriksson (Desken), Jessica Stolzmann (Utriket) och Marianne Nyman (Sporten).

Fakta och fiktion: Stefan Brunow (Kultur), Barbro Björkfelt (Dokumentär), Catariina Salo (X3M), Ida Fellman (Arkivet), Corinna Streng (produktionskordinatorer) och Mårten Svartström (Paradmedia).

Om det finns någon grupp som vill ha en egen stödperson så är det bara att ta kontakt. Ryck i oss om ni har fackliga frågor!

Uusi vuosi, uudet tuulet

Vuosi alkoi Journalistiliitossa uudessa komennossa. RTTL:n ehdokas **Arto Nieminen** hävisi puheenjohtajavaalit joulukuun SJL:n valtuustossa Suomen Aikakauslehtitoimittajain Liiton **Hanne Aholle**. Nyt kansa on puhunut ja pulinat on syytä panna pussiin ja pussin suu kiinni. Nyt RTTL:n on muistettava SJL:n suurimman yksittäisen jäsenjärjestön vastuunsa ja toimittava yhteisen hyvän edestä. Nyt on rakennettava siltoja, joista osa – ei nyt ehkä ihan palanut – mutta ainakin hiiltyi syksyn puheenjohtajakisan aikana. Nyt on katsottava yhdessä eteenpäin, sillä Journalistiliitolla riittää kyllä tekemistä. Siksi liiton yhtenäisyys on nyt ensiarvoisen tärkeää.

Tärkeää on myös se, että uusi puheenjohtaja Hanne Aho ottaa sanoistaan mittaa ja alkaa rakentaa myös omalta puoleltaan yhtenäistä liitoa. Hänellä on paljon tekemistä, jotta myös sähköisen median haasteet tulevat hänelle tutuiksi. Hänen kannattaakin kuunnella kenttäväen kuulumisia herkällä korvalla. Ja kiitettävästi hän näyttääkin kiertävän kentällä. Toivotamme hänet lämpimästi tervetulleeksi tutustumaan myös RTTL:n toimintaan.

Vuoden alkuun on mahtunut myös traagisia tapahtumia. Pariisin ja Kööpenhaminan terrori-iskut muistuttavat meitä siitä, että teemme journalisteina tärkeää työtä demokratian ja sananvapauden eteen. Äärimmäisetkään teot eivät saa hiljentää meitä, jotka haemme totuutta ja oikeudenmukaisuutta. Toisaalla tässä NettiArkissa Euroopan Journalistiliiton puheenjohtaja, tanskalainen **Mogens Blicher Bjerregård** toteaa, että voimme puolustaa sanomisen vapautta vain, jos pyrimme luotettavuuteen ja pidämme huolta arvoistamme, etiikastamme ja journalismin korkeasta laadusta.

RTTL:n ensimmäinen kunniajäsen **Pentti Fagerholm** täytti tammikuussa 80 vuotta. Muutama päivä sitten meidät tavoitti suru-uutinen: rakastettu ja arvostettu radioääni oli vaiennut. Muistamme Pentti Fagerholmia lämpimillä ajatuksilla.

Kuva:Vesa Toppari

Ari-Pekka Sirviö,
RTTL:n puheenjohtaja

Elokuva- ja tv-tuotantojen uusi tes

Kohti yleissitovuutta

Kun SJL:n Erkki Kupari ja Satu ry:n Stina Laakso aloittivat lähes kolme vuotta sitten keskustelut elokuva- ja tv-tessin uudistamistarpeesta, he eivät todennäköisesti arvanneet kuinka pitkä ja hikinen vääntö neuvotteluista tulisi.

Syksyllä 2013 neuvottelut starttasivat toden teolla SJL:n, Temen ja Paltan välillä. Mukana oli alusta pitäen taustaryhmät työntekijöiden puolelta sekä laaja joukko tuotantoyhtiöiden sekä tuottajajärjestöjen henkilöitä. Lähdettiin tarkastelemaan kuinka sopimusta saataisiin houkuttelevammaksi tv-tuotantoyhtiöille, joista valtaosa oli järjestäytymättömiä ja siten voimassa olevan tessin ulkopuolella.

Työehdot ja palkkiot tv-tuotannoissa olivat villejä ja vapaita. Elokuvatuottajat sen sijaan olivat hyvin järjestäytyneitä ja noudattivat pääsääntöisesti työehtosopimusta. Jos tuottajista yli puolet järjestäytyisi työnantajaliittoon tulisi sopimuksesta yleissitova, jolloin kaikkien tulisi sitä noudattaa. Tämä oli neuvotteluiden suuri päämäärä.

Syksyn tunnustelujen jälkeen pidettiin tammikuussa 2014 Korpilammella seminaari, johon osallistui varsin kattava joukko Paltan ja tuotantoyhtiöiden edustajia sekä SJL:n että Temen toimihenkilöitä ja tekijöitä. Kaksipäiväisessä tilaisuudessa käytiin hyvin laajaa ja perusteellista keskustelua uudistusten tarpeellisuudesta ja laajuudesta. Seminaari loppui varsin optimistisiin tunnelmiin ja sopimuksen syntymisen takarajaksi asetettiin huhtikuun loppu.

Työaikakysymykset nousivat keskiöön

Kun kevään neuvottelut starttasivat ilmeni varsin pian, ettei sopimukseen pääseminen ollutkaan itsestään selvää. Keskeiseksi asiaksi nousi työaikakysymykset. Tuottajien tärkeimpiä uudistusajatuksia oli jaksotyöaikaan siirtyminen ja se synnytti hyvin ristiriitaisia näkemyksiä työntekijäpuolella. Jaksotyö mahdollistaa työtuntien tasoittamisen, mikä merkitsee kokonaistulojen laskua joillekin tekijäryhmille päivittäisten ylitöitten lakkaamisen johdosta .

. Varsinkin elokuvatuotannoissa, joissa valtaosin oli noudatettu silloista työehtosopimusta, oli työntekijäryhmiä, joissa päivittäinen kahdeksan tunnin työaika venyi kuvauksissa lähes säännöllisesti pitemmäksi ja tämä huomioitiin päivittäisillä ylityökorvauksilla, jotka jaksotyössä poistuvat.

Jaksotyön sopivuus seurannassa

Neuvotteluiden takarajaa siirrettiin ensin toukokuun loppuun ja sitten lomakauden alkuun, mutta tuloksiin ei päästy. Neuvotteluja päätettiin kuitenkin jatkaa kesälomien jälkeen, tilannetta hankaloitti kuitenkin sekä työnantajapuolen että työntekijäliittojen muutaman keskeisen neuvottelijan vaihtuminen (SJL:n Erkki Kupari ja Temen **Raimo Söder** eläköityivät). Syksyn aikana asetettiin useampia määräaikoja. Vaikka niihin ei päästykään ja huolimatta muutamista kriittisistä hetkistä, neuvotteluja sitkeästi jatkettiin vuodenvaihteeseen saakka, jolloin tärkeimmät kohdat oli saatu sovittua.

Sopimuksen viimeistelyä tehtiin vielä tämän vuoden puolella, niin että se voitiin allekirjoittaa tammikuun lopussa.
Uusi sopimus ei ole voitto vaan kompromissi. Säännöllisen työajan ylittävä osa maksetaan jaksoylityönä. Palkkoihin saadut pienet korotukset ja jaksoylityön tuomat rahat eivät täysin korvaa lovea, joka syntyy jatkuvien ylitöiden vähentyessä. Sopimus edellyttää tuotannoilta hyvää ennakkosuunnittelua ja mahdollistaa aikatauluttamisen joustavuutta. Tärkeää on kuitenkin se, että jaksotyön toimivuutta seurataan sopimuskauden aikana. Uuden sopimuksen myötä halutaan myös kehittää tuotantoyhtiöihin luottamusmiesjärjestelmää. Tämä tavoite mielessä osa paikallisesti sovittavista asioista on rajattu luottamusmiehen kanssa puitaviksi. Kun ottaa huomioon vallitsevan tilanteen koko maan taloudessa, voidaan sopimusta pitää vähintään kohtuullisena. Pahimmassa vaiheessa neuvottelut tulivat uniin ja tuntui, että miten kehtaa näyttää kavereille naamaansa, jos joudutaan hyväksymään huono sopimus. Ei tähän kukaan ole täysin tyytyväinen, muttei mikään osapuoli ole sitä mieltä, että mentiin metsään. Tämän kanssa pystyy elämään.
PS. Kiitokset SJL:n neuvottelijoille: Erkki Kupari, Petri Savolainen, Terhi Tarvainen sekä muille taustaryhmäläisille

Ilkka Vanne
Elokuvaohjaaja ja kouluttaja
YMT

ATOT täällä, hei!

ATOT eli Aito Tehtaan ohjelmatyöntekijät ry on RTTL:n uusin ja pienin mutta pippurinen jäsenyhdistys.

Meitä jäseniä on tällä hetkellä 28, ja ikää yhdistyksellä vain muutamia kuukausia. Perustamiskokous pidettiin vuoden 2014 marraskuussa Tampereella, Uusi päivä -sarjan studion lämpiössä.
Suurin osa meistä on entisiä yleläisiä, ja työskentelemme kaikki TV2:n Uusi päivä -sarjan tuotannossa. Nykyiseen olotilaamme johtanut muutos alkoi noin vuosi sitten, kun Yleisradio

ilmoitti ulkoistavansa osan Uuden päivän tuotannosta. Emme ihastuneet ajatuksesta. Siirto tuntemattomaan pikkuyhtiöön tuntui paitsi epävarmalta, myös jokseenkin järjettömältä, koska Yle ei osannut kertoa ulkoistukselle oikein mitään tolkullista syytä. Yle halusi "kehittää kumppanuuksia" mikä kuuluu sen nykyiseen strategiaan. Ja ehkäpä työntekijöiden päälukuakin haluttiin vähentää. Moni meistä siirretyistä oli pitkien määräaikaisketjutusten jälkeen vakinaistettu vain kuukausia ennen ulkoistamisilmoitusta ja joukossa oli myös pitkän Yle- uran tehneitä ammattilaisia.
Vastustimme siirtoa kirjelmöimällä Ylen johdolle, keskustelemalla aiheesta julkisesti ja yksityisesti, ulosmarssimalla. Ei auttanut. Kesäkuinen Yleisradion hallituksen kokous päätti siirtää osan Uutta päivää tekevistä ammattiryhmistä liikkeenluovutuksella uuteen yhtiöön. Ammattiryhmiä lähti seitsemän, toteuttavasta tuotannosta jälkituotantoon, puvustajista äänisuunnittelijoihin. Uusi työpaikkamme oli Akun Tehtaan ja Aitomedian yhdessä perustama Aito Tehdas Oy, jonka toimitusjohtaja on **Aku Syrjä**
.

Kuva: Merja Ritaranta

ATOTin luottamusmies Maija Sutela ja puheenjohtaja Heli Valtonen

kuuluu yhdeksän jäsentä, ja siellä on edustaja jokaisesta yhtiömme ammattiryhmästä. Puheenjohtaja on puvustaja **Heli Valtonen**. Myös luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu valittiin heti kun olimme siirtyneet uuden työnantajan palvelukseen. Kukaan meistä ei hallinnut työehtosopimusta tai ammattiyhdistyskuvioita erityisen hyvin entuudestaan, mutta olemme saaneet hurjasti apua sekä RTTL:stä että Journalistiliiton toimistosta. Pienen yhdistyksemme tavoitteena on paitsi valvoa työporukkamme etua, myös pyrkiä pitämään se kasassa ja hyvinvoivana. Puheenjohtaja-Helin sanoin: Hyvällä sykkeellä eteenpäin!

TEKSTI: Maarit Tuononen, Heli Valtonen ja Maija Sutela

Ei ole Kööpenhaminakaan niin kuin ennen eikä DR

– Siellä on nyt uusi musiikkitalo ja satoja työttömiä journalisteja

Kuva: Seppo Metso

Tanskalaisen tv-draaman salaisuuksista kertoi **Camilla Hammerich**, joka tuotti mm. huippusuositun. Vallan linnake-sarjan

Köpiksessä käytiin ja pidettiin RTTL:n hallituksenvaihtoseminaari sekä vierailtiin Tanskan Radiossa. Nähtiin Kööpenhaminan uusi musiikkitalo, mutta sen kustantamiseksi Danske Radiosta (DR) poispotkittuja journalisteja ei nähty.

Eikä nähty rakennuskustannusten alttarille uhrattua kamariorkesteriakaan. Meille esiteltiin musiikkisaleja ja erilaisia muunneltavia soitannollisia tiloja. Kirsikkana kakussa oli puulla verhoiltu lämminsävyinen pääsali. Sen erisävyiset viininpunaiset vintagetuolit viehättivät istujaa eikä akustiikassa ollut moitteen sijaa. Hieno sali.

Anne Serlev esitteli konserttitaloa.

Lauantai oli tiukka seminaaripäivä.

Seppo Seppänen ja Kari Pyrhönen DR:n studiossa.

Juhlapäivällinen Café Kopenhavnissa.

Seuraavaksi tutustuttiin DR:n draamatuotantoon. Tanskalaiset tv-sarjat käyvät kaupaksi maailmalla, vaikka aiheena olisi pienen pohjoisen kotomaan valtapolitiikka tai iso silta ja kielenä tanska. Tanskalaisten sarjojen menestys alkoi 90-luvun puolivälissä, kun filmiväki tuli mukaan TV-sarjojen tekoon, kertoi mm. Vallan linnake-sarjan tuottanut **Camilla Hammerich**.
Kaikki lähtee käsikirjoittajista, sanoi Camilla Hammerich. Pää-käsikirjoittaja luo pitkää linjaa ja episode writers tekevät jaksoja. Käsikirjoittaja- tuottaja – parit vetävät hommaa, ja ohjaaja(t) otetaan mukaan jossain vaiheessa, mutta ei pomoksi. Tanskalaisten systeemi toimii. Camillan ja Adamin tuottaja & käsikirjoittaja -työpari niittää mainetta ja kunniaa maailmalla. Borgen-sarja on myyty jo yli 70 maahan.

Borgen, poliittinen draama-sarja maan ensimmäisestä naispääministeristä oli käsikirjoittaja **Adam Pricen** idea. Price halusi näyttää lehdistön ja ”hovin” tekemiset ja reaktiot kulissien takaa. Samaistumiskohteena yleisölle oli pääministerin perhe, joka seurasi äidin uraa kotisohvallaan. Julkisen palvelun velvoite toteutuu, sillä Borgen on yhteiskunnallinen, eettinen ja ”valistava”. Sarja herättää kysymyksiä mm. ”Onko mahdollista pysyä vallassa ja säilyä omana itsenään?”
Uutispomo **Thomas Falbella** ei ilmeisesti ollut huolen häivää. Väkeä on irtisanottu ja työprosesseja tehostettu, joten nyt vähemmällä väellä tuotetaan entistä tehokkaammin uutisia. Ja kivaa on! Ylhäältä lehteriltä näimme kuinka kerrosta alempana uutistoimituksessa ahkeroitiin. Tuntui, että kukaan ei uskalla sanoa mitä ajattelee.
Paitsi **Anne Serlev**, DR journalistien puheenjohtaja. Hän uskalsi sanoa, että pomot puhuvat aina ruusuja ja kukkia, mutta ei se ihan niin ole. 50 irtisanottiin ja uusi aika koitti, nyt uutistoimitus tekee myös koti- ja ruokajuttua. Ja kourallinen editoreja päättää mikä on uutinen tänään.

TEKSTI: Leena Mattila
KUVAT: Tomi Peurakoski

Tanskan journalistien puheenjohtaja terrori-iskujen jälkeen:

Nyt on tärkeää puolustaa sananvapautta

RTTL:n hallitus tapasi tammikuussa seminaarimatkallaan Kööpenhaminassa Tanskan journalistiliiton ja Euroopan journalistiliiton puheenjohtajan Mogens Blicher Bjerregårdin. Vierailun jälkeen Kööpenhaminassa sattui veriteko, jossa radikalisoitunut henkilö teki iskut synagogan edustalla sekä sananvapautta käsitelleessä tilaisuudessa.

Kaksi uhria sekä hyökkääjä kuolivat ja moni loukkaantui. Lehdistön vapautta koskevat kysymykset olivat jo ennen vierailua ajankohtaisia Pariisin tapahtumien johdosta, mutta viimeistään Tanskan iskujen jälkeen oli syytä kysyä Bjerregårdin mietteitä aiheesta.

Bjerregård pitää pariisilaiseen satiirijulkaisun toimitukseen tehtyä iskua puhtaasti hyökkäyksenä sananvapautta vastaan. Kööpenhaminassa motiivina oli hänen mukaansa sananvapauden lisäksi myös kokoontumisvapauden ja vapaan keskustelun vastustus. Bjerregård ei kuitenkaan näe sananvapauden olevan Euroopassa vaarassa.

– Totta kai tapahtumilla on aina joku vaikutus, mutta en usko, että ilmaisun ja lehdistön vapaus ovat kuitenkaan uhattuina. Tärkeätä on nyt puolustaa sananvapautta ja oikeutta käydä vapaata ja avointa keskustelua. Media on aina joutunut miettimään etiikkaa, tarpeita, asioiden painoarvoa ja myös turvallisuutta. Edelleenkin pitää miettiä kaikkia näitä asioita, turvallisuus on vain viime vuosina noussut työssämme aiempaa enemmän keskiöön.

Bjerregård uskoo, että journalistit voivat puolustaa sananvapautta parhaiten pitämällä huolta omista journalistisista arvoista. Niiden joukossa ovat etiikka ja laatu.

Opiskelijat tehokkaasti liiton turvalliseen huomaan

– Kun arvomme, etiikkamme ja laatu on kunnossa, pysymme luotettavina. Olemme tehneet hyvää työtä puolustaessamme julkisen palvelun periaatteita, tekijänoikeuksia ja oikeutta muodostaa itse omat eettiset koodimme. Sitä työtä meidän on jatkettava.

Tanskassa opiskelijoiden järjestäytymisaste on lähes sata prosenttia. Tanskan journalistiliitossa on 2600 opiskelijajäsentä, eli 15 prosenttia koko jäsenistöstä. Bjerregård kertoo, että opiskelijoiden värväys liiton jäseniksi on hyvin määrätietoista ja organisoitua

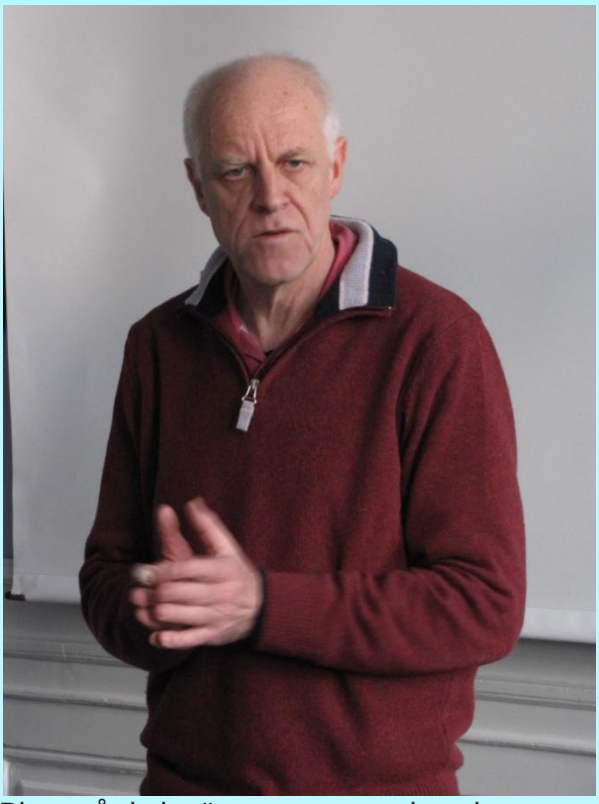

Bjerregård ei näe sananvapauden olevan Euroopassa vaarassa.

oppilaitokseen. Me annamme heille materiaalia, jota he voivat jakaa uusille opiskelijoille.

Suomen journalistiliiton tapaan myös Tanskassa opiskelijoilla on liitossa samat oikeudet kuin muillakin jäsenillä. Opiskelijoilla on tasavertainen edustus edustajakokouksessa ja yleensä yksi tai kaksi

Laveista jäsenrajoista vain etua

Tanskan journalistiliiton laveista jäsenrajoista on otettu mallia myös Suomen journalistiliitossa. Millaisia kokemuksia Tanskan liitossa sitten on jäsenkriteerien höllentämisestä niin, että esimerkiksi tiedottajat voivat olla journalistiliiton jäseniä?

Kielteisiä puolia Bjerregård ei laajoissa jäsenrajoissa näe. Tosin hänen mukaansa joitakin harvoja hedelmättömiä keskustelua asiasta on käyty. Laajan jäsenkunnan mukanaan tuomat haasteet hän kyllä tunnistaa.

TEKSTI JA KUVA: Ari-Pekka Sirviö

– Meillä on kaksi päämetodia hankkiessamme opiskelijajäseniä. Jokaisessa alan oppilaitoksessa on paikallinen opiskelijaorganisaatio. Heillä on omat hallituksensa, jotka järjestävät kursseja, kokouksia ja myös juhlia. He ovat lähettiläitämme oppilaitoksissa. Toinen keino on palkata opiskelijoita organisoimaan jäsenhankintaa, kun uudet opiskelijat tulevat

opiskelijaa valitaan myös liiton hallitukseen. Opiskelijoiden jäsenmaksu on kuitenkin alempi. Kun normaali jäsenmaksu on 60 euroa kuukaudessa, opiskelijoiden, työttömien ja eläkeläisten kuukausimaksu on vain 10 euroa.

– Yksi selkeä etu on ollut se, että laaja jäsenkenttä antaa meille paremmat mahdollisuudet auttaa jäseniämme, kun he ovat työttöminä. Journalistit ja tiedottajat ymmärtävät myös entistä paremmin toisiaan. Lisäksi monet freelancerit ja varsinkin valokuvaajat tekevät usein molempia töitä.

– Jos emme panosta tarpeeksi tietouteen koko laajan tiedotuskentän asioista, me emme osaa antaa ammattimaista apua kaikissa tapauksissa.

Leivontaa ja pyykinpesua Ylen aluetoimituksissa

Älä tule paha kakku tule hyvä kakku! Näin ainakin toivon Ylen aluetoimitusten uudistuksen sujuvan. Uudistuskakku koskettaa vajaata 400 ihmistä ja pohdittavia asioita on sitäkin enemmän. Ennen kuin voi edes haaveilla pullan tuoksusta, täytyy kulkea yhteistoimintaneuvottelujen polku loppuun saakka. Tarkasteltavana ovat työtehtävät ja organisaatio parissa kymmenessä toimituksessa. Mantra on ”Netti edellä”.

Tämän kaiken rinnalla on menossa alueellisten televisiouutisten muutos lähetysten osalta. Tätä kirjoittaessani pohdittavana on malli, jossa kaikki alueellisten uutisten lähetykset koostettaisiin Tampereen Mediapoliksessa, ei siis enää maakuntien studiossa.

Hyvänä asiana pitää mainita se, että yt-neuvotteluissa on vallinnut harvinaisen hyvä ja avoin henki. Toivottavasti tällainen tekemisen meininki tavoittaisi koko Ylen pomoportaan.

Ylen aluetoimitusten tuleva muoto ja tulevat työroolit eivät tule yt-neuvottelujen jälkeen kaikkia ilahduttamaan. Tärkeintä onkin saada koulutus ja jälkihoito kohdilleen toimituksissa. Ketään ei saa jättää nalliksi kalliolle.

Yt-leivonnan tiskit tiskataan lopullisesti huhtikuussa, kun uusi organisaatio on tarkoitus ottaa aluetoiminnassa käyttöön. Jälkipyykki pestään myöhemmin.

Kuva: Tarmo Niemi

Olli Koski
YOT alueen osaston pj.

Saitko karhun ?

Journalistiliiton jäsenmaksua vastaan saat edunvalvontaa ja muita etuja. Suurin osa jäsenmaksuepäselvyyksistä johtuu unohtamisista. Siispä jos jäät äitiyslomalle, vuorotteluvapaalle, työttömäksi tai työoloissasi muuten tapahtuu jäsenmaksuun vaikuttavia muutoksia, muistathan olla yhteydessä Journalistiliiton jäsenpalveluihin. Vältyt turhilta karhukirjeiltä. Ota yhteyttä:

arja.katila@journalistiliitto.fi

Hanne Aho näkee sähköisen median tulevaisuuden valoisana.

Työmme lähestyvät toisiaan vauhdilla

Journalistiliiton puheenjohtaja Hanne Aho, jos sinun pitäisi valita vain toinen, kumpaa lähdet ajamaan: 30 vuotta työelämässä olleen vai pätkätyöläisen asiaa?
Vastaus on: – Valitsen pätkätyöläisen sen takia, että hänen eteensä on tähän mennessä voitu tehdä vähemmän. Onneksi en joudu tekemään tällaista valintaa.

Olet tehnyt pitkän uran lehtipuolella. Miten hyvin mielestäsi tunnet sähköisen median kenttää?
– Huonosti. Olen tehnyt urani yhdessä lehdessä ja yhdessä mediatalossa. Ellen olisi koskaan tutustunut muuhun lehdistöön, tuntisin huonosti myös lehdistön kenttää. Minulla on ollut hirveän kiitollinen tilanne kun olen saanut tutustua lehdistöön laajasti. Olen ollut lehdistön tes-neuvotteluissa, tunnen lehdistön ihmisiä pitkin Suomea ja olen ollut Suomen Aikakauslehdentoimittajain Liiton puheenjohtajana. Tilanteeseen päästäkseni olen kuluttanut tutustumiseen aikaa ja tavannut ihmisiä ja olen nähnyt mitä lehdissä tapahtuu.
Näin minun on toimittava myös sähköisen median kanssa.

Mitkä mielestäsi ovat sähköisen median suurimmat haasteet tällä hetkellä?
– Laman takia ei ole mainostuloja, eikä valtiolla rahaa. Tämä heijastuu suoraan sekä kaupalliseen mediaan että Ylen budjettiin.

Toinen ongelma on, että median murros on aiheuttanut fokuksen katoamisen. Yhtiöiden on vaikea pysyä kovin kauan yhdessä päämäärässä. Saattaa olla, että tietty päämäärä säilyy puoli vuotta tai vuoden ja sitten se vaihtuu toiseksi. Päämäärää ei saavuteta koskaan ennen kuin tulee taas uusi. Se turhauttaa, aiheuttaa jatkuvia uudelleenorganisointeja ja sekavuutta työpaikoilla.

Kolmantena ongelmana on halpamediatarjonta joka kilpailee ihmisten ajasta ja samalla hämärryttää kuluttajan käsitystä siitä että laatusisältö maksaa.

Miten tehdä Journalistiliitosta houkutteleva myös pätkätyöläisen tai työttömän näkökulmasta?
– Epätyypilliset työsuhteet ovat iso ongelma koko Suomen työmarkkinoilla, eivät pelkästään Journalistiliitossa.

Journalistit ovat olleet muutoksen eturintamassa, ala on muuttunut nopeasti. Esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön trendityöryhmä yritti ratkaista asiaa kolme ja puoli vuotta, mutta tulokset jäivät laihoiksi. Työehtosopimuksilla ei päästä kunnolla käsiksi epätyypillisissä työsuhteissa oleviin, joten meidän on päästävä muuttamaan työlainsäädäntöä. Joko niin, että teemme yhteistyötä työmarkkinajärjestöjen kanssa tai jopa niin että liitymme johonkin keskusjärjestöön. Näitä vaihtoehtoja me nyt päätimme tutkia.

Liiton tavoitteena on parantaa yhtiöiden toimintamahdollisuuksia ja näin edesauttaa mahdollisuutta palkata ihmisiä. On kuitenkin tunnustettava, että kaikki Journalistiliiton työttömät jäsenet tuskin tulevat enää työllistymään tälle alalle. Meidän pitäisi pystyä tarjoamaan heille parempaa muutosvaiheen koulutusta. Se on suunnitteilla.

Mitä aiot tehdä, että Journalistiliitto toimii yhtenäisesti?
– Voin näyttää esimerkkiä, voin edesauttaa liiton toimistoa ja hallitusta toimimaan yhtenäisesti. Tieto auttaa tässäkin asiassa. On yllättävää, miten vähän ihmiset esimerkiksi tietävät toistensa työstä. On kuvitelmia, että jossain on paremmin tai helpompaa ja siksi ihmisillä on aivan vääränlaisia luuloja. Olisi hyvä suhtautua avoimesti ja kiinnostuneesti sekä muistaa että ongelmia ja hyviä asioita on joka paikassa. Sitä paitsi, meidän työmme lähestyvät toisiaan hirveää vauhtia.

Mitä mieltä olet media-alan aloituspaikkojen määrästä?
– Liiton tavoitteena ollut monta vuotta, että aloituspakkojen määrää vähennetään. Linjauksen pitää olla tämä jo pelkästään työtilanteen takia.

Millaisena näet sähköisen mediakentän tulevaisuuden?
– Valoisana. Katsoja- ja kuuntelijamäärät nousevat koko ajan ja tekniikka kehittyy. Keksitään uusia välineitä ja uusia mahdollisuuksia seurata sisältöä jota sähköinen media tuottaa. Murroskausi on totta kai vaikea, mutta ajan oloon näen alalla hirveästi mahdollisuuksia.

TEKSTI: Seppo Metso KUVA: Heli Saarela

Innostaako uudistus?

Joulukuussa julkaistu Ylen alueyksiköiden uudistus on edennyt kaksijakoisesti. Yt-neuvottelut uusista toimenkuvista on aloitettu ripeästi, mutta toisaalta päällikkönimitykset viivästyivät suunnitellusta noin puolitoista kuukautta. Tämä hämmensi henkilöstöä, kun luontevaa dialogia tilanteesta esimiehen kanssa ei voitu käydä. Ei se ollut mukava tilanne esimiehillekään.

Nyt on päälliköt ja joitakin vastaavia tuottajia valittu ja siltä osin päästään eteenpäin. Ilmoittautumismenettely on tätä kirjoitettaessa käynnistynyt. Nyt ongelmana on työehdolliset kysymykset, kun toimenkuvia ei ole pisteytetty. Epäselvässä tilanteessa on vaikea keskittyä työhön tai ilmoittautumismenettelyyn, kun ei esimerkiksi tiedetä uuden mahdollisen tehtävän palkkatasoa.

Paniikkitunnelmissa ei olla ja ei kai siihen ole syytäkään. Muutos voi olla hyvästäkin. Yritän ajatella asioita työsuojelun ja –hyvinvoinnin kannalta, minun työhöni suoraan kun eivät nämä muutokset kohdistu. UA:n intrassa löytyy liite Päätoimittajavastuu, jossa käydään läpi eri esimiestehtävien vastuualueita. Näiden onkin hyvä olla selkeästi todettavissa, ettei tiukan paikan tullen vastuuta ulkoisteta rivityöntekijälle. Ehkä erikoistuminenkin on hyvä asia, työntekijä pääsee käyttämään vahvuuksiaan.

Olen tarkoituksella siirtänyt maakuntakäyntejä keväämmäksi odottaen lisätietoa ja kokemuksia uudistuksista. Täällä Tohlopin Mediapoliksessa valmistaudutaan Tampereen radion tuloon ja Atvu-pajan* perustamiseen. Yle Turku muuttaa kevään aikana Logomoon. Ihan kaikki eivät hattuja ilmaan viskele. Vaasassa on uusi kaksikielinen deski käytössä. Sisäilman laatu koettelee Inarissa ja Rovaniemellä Lappia-talon remontti. Perinteisempiä työsuojelukysymyksiä alueelta siis löytyy pohdittavaksi.

Lopuksi vähän ajankohtaisjournalismia. Tätä kirjoittaessa sain tiedon Ajankohtaisen Kakkosen makasiiniohjelman, Silminnäkijän ja perjantaisen A-studion lopettamisista. Samassa monitoimitilassa A2:n ja SiNän väen kanssa työskentelevänä en kuvailisi tunnelmia ”varovaisen innostuneiksi.” Pikemminkin ne ovat tyrmistyneitä, eikä v-alkuisilta sanoilta ole vältytty.

Keskustelu jatkuu. Pysykää kanavalla.

Kari Romppainen
Työsuojeluvaltuutettu
Tampere- muu Suomi

*Atvu-paja on Mediapolikseen tekeillä oleva keskittymä, jossa kootaan ja juonnetaan alueen tv-uutiset lukuun ottamatta Uusimaata (Pasila) ja Yle Oddasatia (Inari).

Kuvat: Seppo Sarkkinen

Seppelöity lähtijä Ari-Pekka Sirviön ja Tapio Räihän hoivassa.

Pirjo poistui takavasemmalle

RTTL: pitkäaikainen asiamies Pirjo Munck osallistui viimeistä kertaa hallituksen kokoukseen 10. helmikuuta.

Hän jäi ansaituille eläkepäiville työskenneltyään 13 vuotta liiton toimistossa.

Perkoila ja kitara.

Pirjolle järjestettiin hallituksen kokouksen päätyttyä yllätysläksiäiset Ravintola Nr. 11:ssa eli entisessä Risuhokissa Helsingissä.

Juhlatoimikunta lähetti kutsuja ystäville ja yhdistysaktiiveille, jotka vuosien aikana ovat eri yhteyksissä tehneet Pirjon kanssa yhteistyötä. Paikalle saapui puolen sataa kutsuvierasta. Lämminhenkisen juhlan musiikista vastasi **Mikko Perkoila** 40 vuoden esiintyjäkokemuksellaan. FAO:n pitkäaikainen järjestöaktiivi **Olli Pellikka** esitti oman Elvis-tulkintansa.

Kevään painettuun Arkkiin on luvassa Pirjon haastattelu.

Opiskelijoissa on liiton tulevaisuus

Radio- ja tv-toimittajien liiton hallituksenvaihtoseminaari pidettiin Tanskassa. Vierailimme muun muassa Tanskan journalistiliitossa, jossa liiton puheenjohtaja Mogens Blicher Bjerregård kertoi meille, miten Tanskassa opiskelijat napataan liiton jäseniksi saman tien, kun he aloittavat opintonsa. Niinpä Tanskan journalistiliiton jäsenmäärä kasvaa 500 jäsenellä vuodessa.

Tanskan journalistiliiton jäsenmäärän kehitys on kadehdittava, sillä Suomessa painiskelemme vähenevän jäsenkunnan ja pienenevien jäsenmaksutulojen kanssa. Opiskelijajäsenet eivät ehkä olisi liitolle rahasampo, mutta eikö heissä kuitenkin ole tämän alan tulevaisuus? Ainakin osa heistä työllistyy aikanaan alalle ja siinä vaiheessa he alkavat maksaa myös enemmän jäsenmaksuja.

Sitä paitsi opiskelijat tuovat toimintaan raikkaan tuulahduksen; siitä meillä FAO:ssa on kokemusta. RTTL:n opiskelijajäsenistä suurin osa ohjataan FAO:on, sillä luonnollisesti opiskelijat tekevät töitä lähinnä free-pohjalta.

Heti kun oli mahdollista, FAO pyrki saamaan opiskelijat mukaan myös hallitukseen. Opiskelijajäsenten ensimmäinen vuosi FAO:n hallituksessa alkaa olla takanapäin ja kokemukset ovat olleet riemastuttavia.

Hallituksen opiskelijajäsenet **Inkeri Alatalo** ja **Ari Ojanperä** ovat järjestäneet FAO:n ensimmäistä opiskelijatapahtumaa 25. helmikuuta Metropolian Tavi-talolle. Tapahtumaan on ilmoittautunut 50 opiskelijaa Helsingistä, Turusta ja Oulusta. Paikalla on mm. kymmenkunta tuottajaa sparraamassa opiskelijoiden pitchaus-sessioita. Liiton kannalta on tärkeää, että tapahtumassa on tilaisuus saada liitolle myös uusia jäseniä.

Kuva: Seppo Metso

Kirsi Mattila
FAO:n puheenjohtaja

NettiArkki 2/ 2015 ilmestyy maalis-huhtikuussa